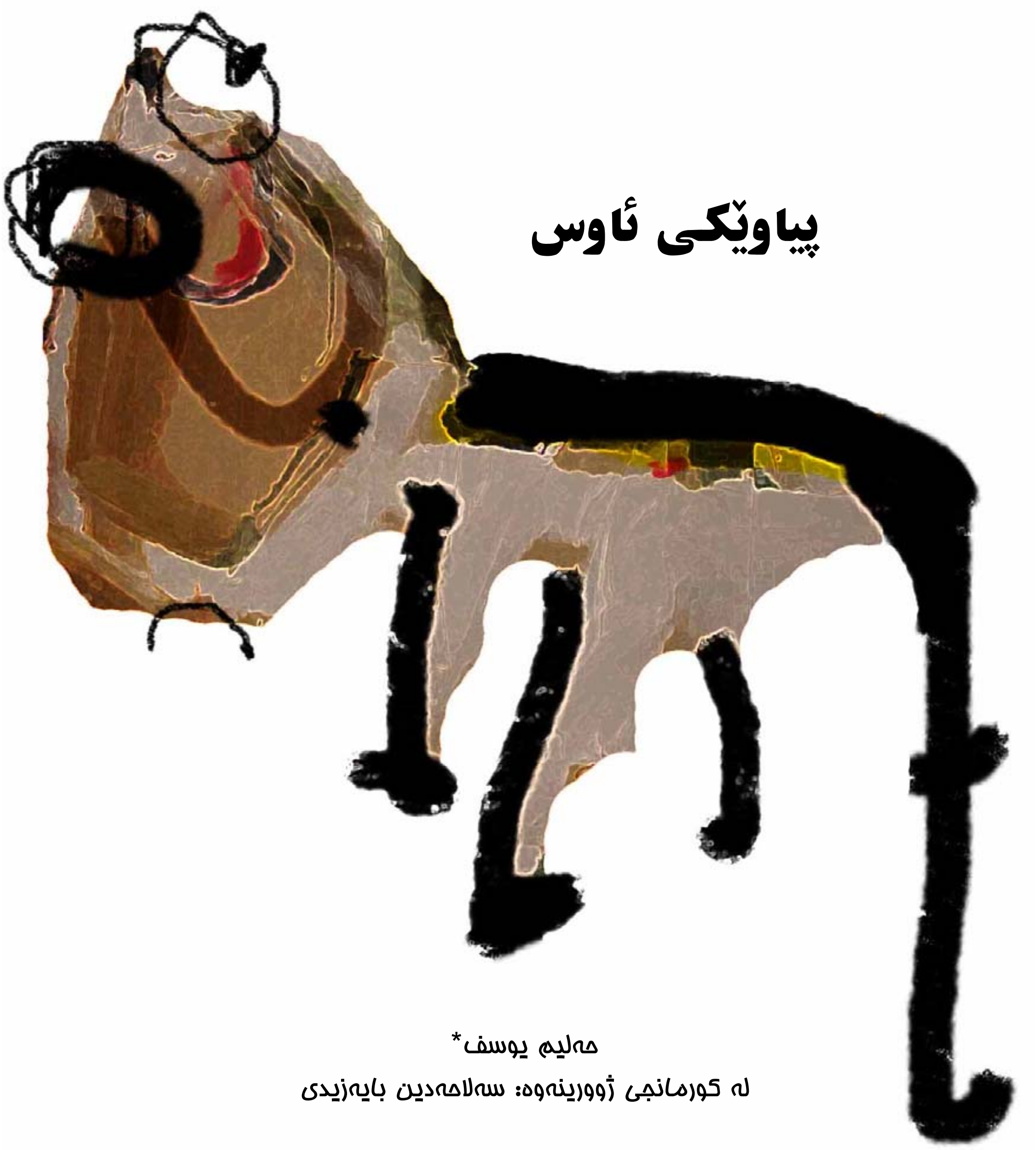

پیاوێکی ئاوس

حەلیم یوسف*
لە کورمانجی ژوورینەوە: سەلاحەدین بایەزیدی

کەنگێ ڕوی دا؟

کەس نازانێ. کت و پڕ بنێشتە سۆراخی نەما. دەتگووت ئاسمان زاری کردۆتەوە و قووتی داوە. هەزاران قسەی لەپاش هەڵبەسترا. یەکێك لەم گوندە نزیکانە دەیگووت:

- بەچاوی خۆم بینیم. لە ئۆتۆمبێلێکی خۆڵەمێشیدا پاڵی دابۆوە. خێرا بەبەر دەممدا تێپەڕی.

یەکێکی تر دەیگووت گەلە گورگ پەیدا بوون. گورگەکانیش ئیتر مەڕ و کەر ناخۆن، بەڵکو تەماحیان لە مرۆڤەکان کردووەو لەوانەیە بنێشتە یەکەمین قوربانی بێت. هەندێکی دیکەش پێیان وابوو لە بەر ئەم وشکەساڵییە سەری خۆی هەڵگرتووەو چۆتە شوێنێك خودا نەبێ کەس نازانێ. یەکێکی تریش دەیگووت خۆی گەیاندۆتە ئەو شۆڕشگێڕانەی لەسەر چیاکان دەجەنگن. یەکێکی دیکە سوێندو قورئانی دەخوارد هاوڕێیەکی ڕۆژێك لەمەوبەر بنێشەی لە کونجی بەندیخانەدا بینیوە، زۆر درەنگ، کاتێك بردبوویانە ئاودەستی بەندیخانە ناسیبووی. یەکێك دەیگووت کوژراوەو لە چۆڵەوانی نێژراوە. خۆی کوشتوە یان بە

زیندوویی چۆتە ناو گۆڕ تاکوو لە تەشقەڵەو ئەو هەموو بویەرە بێ سەروبەرە رزگاری بێت. شەپۆلی قسەوباس خۆیان بەیەکتر دادەدا. بەڵام گەڕانەوەی کتوپڕی بنێشتە ئاگری ئەم قسانەی خامۆش کرد. بنێشتە هاتەوە گوندەکەمان. خەڵکی لەدەوروبەری نیگا بێ تین و ساردەکەی کۆبوونەوە. لەزۆربەی زۆریان سەری سوڕمابوو. ڕێگەی خستە ماڵی مامی، هەر شەش مناڵەکەی ڕامووسی و لەباوەشی کردن. وەك چیایەك لەبێدەنگی گێژی دەخوارد. بەتوڕەیی ڕووی کردە ماموژنەکەی:

- پێم مەڵێ لە کۆی بووم؟ پاشان خۆم هەموو شتێکت موو بەموو بۆ دەگێڕمەوە. ئەی مامم کوانێ؟

- لە مەلا بانگدانێوە جووت دەکات.

- لەسەر خاکی کێ؟

- خاکی ئەوان.

- هاااااا!!!

هەر کەس دەیزانی بنێشتە ڕازەکانی نادرکێنێ. هیچ شتێك بە کەس نالێت. مناڵەکانی بەڕێ کردەوە ماڵی خۆیان. ئەوە نۆ مانگ و پێنج ڕۆژە ماڵەکەی چۆڵ و هۆڵە. پاش گەڕانەوەی تەنیاییەکی زیاتر ئابلۆقەی دا. دانیشتوانی "کەرمانۆ" گشتییان پەی بەم ڕاستییە دەبەن. بنێشتە گۆڕابوو ببوە کەسێکی تر. بەتایبەت پاش کۆچی دوایی "نۆفا"ی خێزانی. لەسەر خەرمانی نزیك ماڵەکەیان دوای ئەوەی لەلایەن بیانییەکانەوە زەوت کرا، بەپێیەوە مرد. هەر ئەو بیانییانە ماوەیەك لەمەوبەر دەستیان بەسەر خاکەکانی دەوروبەری گوند داگرتبوو. کەچی هێشتا چاویان تێر نەببوو. بێ پرس و ڕا دەستیان بەسەر شتەکان دادەگرت. پاڵپشت بەکەسێکی بەهێز، خاك و ئاسمان و چاندن و پشیلە و باڵندە و "با" بوو بە موڵکی ئەوان. ئەو ڕۆژە ژاوەژاو کەوتبوە گوند. خەڵك لەموڵکەکانیان دەترسان. پاڵیان بەدیوارە قوڕینەکانیانەوە دابوو و خۆیان بێدەنگ و مت کردبوو. قەت بنێشتە بەخەیاڵیدا نەهاتبوو بیانییەکان دەست بەسەر خەرمانەکەی دابگرن. بەخۆی دەگووت: دوێنێ خاکەکەیان برد، ئێمڕۆ خەرمان، سبەێنێش نۆرەی ماڵەکەمە. دەستی دایە تەورەکەی و ویستی شالاویان بۆ بەرێت، کەچی کاتێك خۆی بەتەنیا دیت گەڕایەوە. تەنیا بوو لەبەرامبەر تەراکتۆرو ئاژەڵە ئاسنینە گەورە و گچکەکان. بەدەرکەوتنی، "دۆگۆڵ"ی جیرانیان بەسەریدا قیژاندبووی:

- لەسەر گونی خۆت دانیشتی باشترە بنێشە.

وەك ژیرێکی بەئەزموون دەیگوت:

- بەکورتی، کێ لینگی دایکمان بەرز بکاتەوە، ئەو باوکمانە.

بنێشتە پشتی لە پرتەوبۆڵەی دۆگۆڵ کرد. بەدڵ ناسکی و خۆشەویستی لە ژنەکەی دەڕوانی. فەقیرە ژنەکەی شەوو ڕۆژ ئیشی دەکردو منداڵ وەکو گوڵی ژاکاو بەدەوروبەریدا هاتوچۆیان بوو. لەپڕا جەستەی وشك هەڵگەڕا. تەنیا با بوو لە داوێنەکەی دەدا و دەیلەراندەوە. لەو مەیدانەدا نۆفا وەك نەمامێکی بەرز بێدەنگ مابوو. بنێشتە حەپەسابوو. لێی نزیك دەبۆوە دەستی لە قاچی دەدا: "نۆفا.. نۆفا". چاوەکانی لەدوور ڕادەمان. ئاو لەقوڕگیدا وشك ببوو و زمانی لە لای ڕاستی زاریدا ڕەق ببوو. هەر دووك دەستی شۆڕ ببۆوە، دەتگووت لەبەردەم سەرلەشکەرێك راوەستاوە. دەستی لەسەر مەمکی چەپی دانا: "نۆفا.. نۆفا"، وەڵام نەبوو. منداڵ لێی کۆ ببوونەوە. زریکەیەك لە بنێشتە بەرز بۆوە. ئاسمان خەریك بوو بدڕێ و کوللەی مەرگی لێ بباری.. نۆفاااااا.. خەڵك لەدەوری جەستە بەردینەکەی ئاپۆرایان بەست. لەسەر عەرز درێژیان کرد. ویستیان چاوەکانی ببەستن. نەیانتوانی. پیرەژنەکان نەیانتوانی جلەکانی لەبەر داکەنن و بیشۆرن. نەیانتوانی چۆکەکانی بنوشتێننەوە. هەر بەمجۆرە بەخاکیان سپارد. شیخ تەناف شێخی بەناوبانگی کەرمانۆ کە نەخۆش لە هەموو لایەکەوە دێنە کنی: فەتوای دابوو.

دەرو دراوسێ بەگاڵتە دەیانگووت:

- شوکور بۆ خوا کە شێخ لە خۆمانە.

لەمرۆژەوە بنێشتە وەزعی گۆڕا. روخساری ڕەنگی جارانی نەما. خەڵکی گوند هەموو دەیانزانی کە خێزانی دڵی ڕاوەستاوەو بەفەرمانی خودا مردووە. بنێشتە رۆژلەگەڵ رۆژ پەیوەندی زیاتر لەگەڵ خەڵك دەپچڕا و نەیدەتوانی وەك جاران بەردەوام بێ. نەیدەتوانی بەشداری کۆڕو کۆبوونەوەی شەوانی زستان بێت، وەك جاران تا دەنگی کەڵەشێری بەیانی یاری وەرق بکەن یان هەندێ جار تا نوێژی نێوەرۆ. زۆر بەکەمی دەچووە میوانی، خەڵکیش خۆیان لێ دوور دەگرت. زۆر جار میوانی نەناسراو دەهاتنە سەردانی، قسە قسەی دێنا. دۆگۆڵ مەراقی دەکرد بزانێت ئاخۆ چ شتێك دەگوترێ. جارێك پێیانی گوت:

- ئەرێ بەخوا، بەڵکو پێغەمبەریش سەری سوڕمابا.

- باشە بۆ.. ئاقڵینە!

- ئەوەنێ دەڵێن "ماڵی جیران بەر لەماڵی مرۆڤ دێت"، ئەوەش جیرانی من بنێشتە..

ئێستاش پاش گەڕانەوەی دۆگۆڵ بەر لەهەر کەس ئاوسانی زگی جیرانەکەیانی هەست پێ کردبوو. زگی بنێشە رۆژ لەگەڵ رۆژ زیدەتر هەڵدەسا.

ویستی پرسیاری لێ بکات:

- چ بووە جیران؟

- هیچ.. هیچ ڕووی نەداوە.

- بەڵام وادیارە تۆ نەخۆشی.

- نا... لەوانەیە قەڵەو بووبێتم یاخود...

ڕووی کردبۆوە ئەو چۆمەی بەناو گونددا تێدەپەڕی. زیخ و بەردی بۆ بژێوی منالەکان کۆکردبۆوە. ئەو منالە سەرخڕ و بچووکانەی برسێتی شوێنەواری سمی لەسەر ورگ و روخساریان بەجێهێشتبوو. قەرتاڵە ڕەشەکەی پڕ کرد لەبەرد. بەکۆڵی دادا. جەستەی هەموو خوێناوی بوو. دەتگووت خوێن لە پێستی دەبارێت. زگە هەڵساوەکەی ترسێکی گەورەی خستبوە دڵی. سەری قامکی لەسەر زگی دەسوڕاند. دەتگوت شتێك لەژێر ناوکی جوڵەجوڵێتی... دەڵێی ئاوسم، ئەوە چییە؟

- ئەگەر خەڵك هەستی پی بکات چی... بەڕاستی هەرگیز بیرم لەشتێکی وەها نەکردبۆوە..

قەرتاڵەکەی لەدەست کەوتبوە خوارێ. بەردەکان پەرش و بڵاو ببوون. دەستی بەدەم و چاوی دادێنا، نەوەکوو چاوەکانی بیخاپێنن. بێ ئەوەی هەست بکات خۆی لە ژوورەکەی خۆیدا بینی. دەرگەی لەسەر خۆی پێوەدا. یەکە یەکە جلەکانی داکەند. سەری پەنجە لەرزۆکەکانی لەچەرمی زگە ڕوت و هەڵساوەکەی خشاند. فشاری دا:

- ئاخ خودایە.. ئێستە چ بکەم؟

دەتگوت قالۆنچەیەکی مردوو بەر قورقورۆسکەی گرتووە.. بەدەنگێکی بەرز گریا. بنێشتە لەناو دەریای ترس و مەرگدا مەلەی دەکرد.

(... لەقوڵایی دڵێکی ڕەش، شیشی تیژتیژ دەردەکەون بریسکەیان دێ. لەئاسمانەوە کێری قەڵەوو قاوەیی و ڕەش و لەت و پەت کراو دەبارێن. بەلووتیدا رۆدەچن، بەزاری دا. ئەم لێیان هەڵدەهات. تف بارانی دەکردن. هەناسەی بۆ نەدەدرا. دەرشایەوە، خوێن لەچاوەکانی فیچقەی دەکرد. دروی ئاسنین لەگەرووی رۆدەچوو. بەدەستی ژنێك، پیاوێك، سەر دەبڕدرا. قوڕگی ژنێکی مردوو بەچڕنووکی پیاوێك هەڵدەپچڕدرا. زمانی دەجوو. پیاوێکی قەڵەوی کەوڵ خاکیی بەم دیمەنە سەرسام دەما. نێوکی پیاوێکی باریکەڵەو ڕووت دەدڕا. خوێن دەهاتە دەر. دەنگی گریان لەمنداڵدان بەرز دەبۆوە. ژنەکان هەلهەلەیان لێدەدا. پیاوەکە زا.

بۆقێکی گەورەی بوو. بۆقەکە زاری دەکاتەوە. خانوو و گوندو زەوییەکان هەڵدەلوشێ. رەشی و تاریکی باڵ بەسەر هەموو شتێکدا دەکێشێ..)

بنێشتە وەك گایەکی تێر، خەوێکی قووڵ و گران بردبوویە. دەڵێی هەتا هەتایە دەخەوت ئەگەر مامی هەڵینەستاندبا:

- بنێشتە.. بنێشە!

بنێشتە بەلادا سوڕا. تف لەگەڕووی مامی دا وشك بوو.

- خودایە، ئەوە بۆ وا هەڵمساوی؟

مامی لێی دەڕوانی. مێشەکان لەچاوە داهێزراوەکانی دا مەلەیان دەکرد. مامی لەبن لێویەوە گوتی:

- با بچینە شار. یەکێك لەو دوو گوێدرێژانە دەفرۆشم. با بچینە لای دکتۆر.

مامی دەیویست بزانێ چی لێ بەسەر هاتووە، کەچی لەپڕ بنێشتە رێگەی مەراقی لێ گرت.

- ئەز نازانم.. نا.. زا.. نم چیبیان لێ کردووم. کێ وای لێکردووم. ئەز.. نا.. زا... نم.

دکتۆرەکان بەمامیان گوتبوو لەسەرخۆو خوێن سارد بێ. دکتۆرێك لەو شارە نەما سەری لە چارەسەرکردنی هەڵنەقورتاندبێ. بەم وەزعە راهاتبوون. هەر کە رێگەیان دەکەوتە نەخۆشخانەیەکی نەناس، هەموو لەدەوری کۆ دەبوونەوە. وا نابێ، زگی دەدڕێ، ئەگەر ئەو شتە زیادییەی لەزگی دەرنەهێنن، چونکە بواری بۆ هاتوچۆی خوێنی ناو رەگەکان نەهێشتۆتەوە. یەکێك لەوان دەیگووت پاش ماوەیەکی تر منداڵێکی سێ ـ چوار لاقی دەبێت.

- پاش چەند رۆژی تر دەزێ.

ئەوی تر هەندێکی خوێ پێوە دەکرد.

- چۆن منداڵی دەبێ، خۆ پیاو منداڵدانی نییە؟

یەکێکی دیکە لەدوورەوە هەڵیدەدایە:

- زارۆکێکی ئاسایی نابێ برا.

دوای ڕاوێژو دانوستان دەرمانیان دابوو بە بنێشتە. یەکێکیان دەیگووت:

- ئەو دەرمانە بۆ مناڵەکەی باش نییە.

بەڵام کەس گوێی نەدابوویە.

بنێشتە لەگەڵ مامە قەرزدارەکەی گەڕایەوە گوند. کیسەیەك پڕ لە شووشە و قوتو دەرمانی لەگەڵ خۆیان هێنایەوە. بنێشتە بەدزی دەرمانە تاڵەکانی دەنۆشی. بەڵام هەر کەوچکە شەربەت یاخود حەبەکەی لەزاری نزیك دەکردەوە، خەریك بوو برشێتەوە. جار جارەش لەخەو ڕادەچەنی. ژانێکی گران لەزگی یان لەپشتی دەپێچاو ئامانی لێ دەبڕی. رۆژ بەرۆژ خراپ تر دەبوو. هەتا ناچار مان لەسەر دۆشەك بیخەوێنن. خەڵکی گوند دیسان ئاپۆرایان بەست. قەرەباڵغی بەرز بۆوە. دۆگۆل لەهەر کەس زیاتر خۆی لەم ئاڵۆزییە وەردەدا:

- هەر ئێستا دکتۆرەیەك دێنم.

ئەمەی گوت و دەرکەوت.

پڕوپیرەژنان هەر یەکەو تەشقەڵەیەکی بەکار دێنا. یەکیان هەڵم و یەکی دیکە دووکەڵی بەڕێگە چارە دەزانی، یەکێك قسەی هاتەران پاتەرانی دەگوت کە خوێشی نەیدەزانی دەڵێ چی. دایکی مناڵە دوانەکان بەسەر زگە هەڵمساوەکەی دا بازی دەدا. یەکێك ئاوی گەرم دەکردەوەو رووی دەکردە ماڵی شێخ تەناف، تاکوو بەمجۆرە شێخ داڵدەی بدات و کێشەکەی چارەسەر بکات. پیرەژنێکیش دەیگووت نەخۆشەکەتان بەرنە ماڵی شێخی گەورە لە تەلمەعرووف و سەرگۆڕی پیاوچاکانی خودا.

بنێشتەی زگ هەڵمساو خەڵتانی ئارەق ببوو. بەهەردووک دەست سەری گرتبوو.لەعەرزی دەکوتا. لەسەر زگ دەخەوت، بەمست وەردەگەڕایە دەرو دیوار. پیاوانی گوند دەست و قۆڵیان دەگرت، دەیانویست ئەهوەنی کەنەوە. زمانی خۆی دەگەست. بەتانییەکەی لەزاری دەنا. دەستی پیاوێکی دەگرت و بەتەواوی هێز گازی دەگرت. وەها دەیقیژاند دەتگووت هەر ئێستا قوڕگی دەپچڕێ. دۆگۆلیش هێشتا نەگەڕابۆوە.

سرتەو چپەی پڕو پیرەژنان، زیاتر پەستیان دەکرد. دایکی مناڵە دوانەکان لەترسان زەندەقی چوو و لە ژوورەکە ڕای کرد. شێخ تەناف نەیدەوێرا نزیکی بێتەوە. تەنها و تەنها دەیگووت:

ـ هاوار ... خودایە هاوار.

دوایە بەرەو ماڵ ڕۆیشتبوو و بێزاری پیاوان و ناڵەی پیرەژنان و مناڵانی لەپاش خۆی بەجێ هێشتبوو.

بنێشتە بەحاڵەحاڵ هەستا و خۆی بەدەرگا دادا. بەڕاکردن دوور کەوتەوە. هەندێکیان ویستیان بیگرن نەیانتوانی. خۆی گەیاندە ئەو شوێنەی ژنەکەی مردبوو. بەهاوار خۆی گەیاندبۆوە خەرمانەکە لەسەر قاچە پێخواسەکانی ڕاست بۆوە. بەپەلەقاژە خۆی بەخاکی خەرمانەکە دادابوو. بەهەر بیست قامکەکەی عەرزی دەکۆڵاو..

لەناو هەردووک دەستیدا سیڵاوی کرم و مار هەستابوو..

چیرۆکی ناوەکان:

1ـ بنێشتە:

ناوی خۆیەتی یان لەوانەیە پێیانەوە لکاندبێ. لەگەڵ ئەوەی کەسێکی خەڵکی گوند نەیدیتوە ڕۆژێ لەرۆژان بنێشتی لە زار دابێت، بەڵام سەبارەت بەم ناوە زۆر شت دەگوترێ:

ـ پێوە دەنووسێ.. وەك بنێشت بەژنانەوە دەنووسێ.

ـ باریك و پشت قیتە وەك بنێشتی "چكلیس"[1].

ـ بۆیە ئەو ناوەیان لێناوە، گۆیا لەباوکی خۆی نییە. پیاوێکی نەناس چەند مانگ لەگەڵ دایکی خەوتووە. دواجار کە بنێشتە لەدایك بووە، ئەو پیاوە دایکی بەجێ هێشتووە و ڕۆیشتۆتە لای ژنێکی تر.

ـ ئەو ناوەی لەخۆی ناوە چونکە دەیزانی هەتا بمێنێ دەبێتە بنێشتە خۆشکەی سەر زاری خەڵك.

ـ لەشەقامەکانی قامیشلی[2] جارێك بنێشتێك بەپانتۆڵەکەیەوە نووسابوو. خەڵك بانگیان کرد "بنێشت.. بنێشت.."، ئیتر لەمەودوا بە بنێشتە ناسییان. زۆر جار لەسەر ئەم قسانە بارگرژی ڕووی دەدا. لەوانەیە یەکێك لەبەر ئەم قسەو باسانە دەدانی بکەوتایە ناو دەستی، یان یەکێك دەمی بەمست هەڵمسابا یاخود یەکێك قامکی شکابا، لەگەڵ ئەوەشدا لەسەر قسەکەی سوور دەبوو و وەك بنێشت پێوەی دەنووسا.

2ـ کەرمانۆ:

هەرکەس دەڵێ کەر لەم شوێنە، نەك لەشوێنێکی تر مانۆ بووە. کێشەی گەورەتریش لەهوندووری ئەم پرسیارە دایە:

ـ تۆ بڵێی کەر لە کوێوە هاتبێ؟

جارێك زیاتر دۆگۆڵ هەڕەشەی لەو کۆڵ کێشانە کردبوو کە دانیان بە قسەکانی دانەدەنا. بۆچوونەکانی دۆگۆلیش لەسەرچاوەیەکی بەهێزەوە دەهات. یەکێك دەیگووت:

ـ کەر لەعاموودێ[3] دەرکەوتووە.

ئەوی تر سوێندی بەشیری دایکی دەخوارد کە کەر لە حەسەکە[4] هاتووە. سێهەمینیان سوێندی بە ئێسك و پرووسکی شێخ دەخوارد کە کەر لە دەربێسپی[5] هاتووە. بەدوای ئەویشدا کۆڵ کێشەکانی دێرك[6] و گوندەکانی دەوروبەر بۆچوونی خۆیان دەردەبڕی.

3ـ نۆفا:

لەبنەماڵەیەکە کە زۆر پابەندی خاکن. چەند ساڵ لەمەوبەر کاتێك بیانییەکان هاتن و پارچە زەوییەکەی باوکیان داگیر کرد، سەرەتا خۆڕاگری کرد. سەری شکا. کەوتە بەندیخانە. پاش ئازادبوونی دوای چەند رۆژ مرد، ئێستەش، پاش مەرگی نۆفا و بردنی خەرمانەکەیان هەندێ دەڵێن مەرگێکی وا سەرسوڕهێنەر، تایبەتمەندییەکی ئەم بنەماڵەیە. هەندێکیش چاوەڕێی مردنی کەسانی زیندووی ئەم بنەماڵەیەن!

4ـ دۆگۆڵ:

هاوڕێی گشت فەرمانگەکانە، لەگەڵ فەرمانگەی فەرەنسییەکانیش ماوەتەوە کە ماوەیەك لێرە بوون. ئەشێ هەر بۆ ئەمەش ئەم ناوەیان لێ نابێت. هەر کە دەچێتە شار بەشداری هەموو شایی و میهرەجانەکان دەبێت. پشتگیری گشت ئەو کەسانەی دەکرد لە کۆڵانەکان بوون. دژی کێ بێت یاخود لایەنگری کێ بێت بۆ ئەو گرنگ نەبوو. لەداوەتدا سەرچۆپی کێش بوو، دەتگوت زاوا خاڵی ئەوە. لەپرسەکانیشدا دەنگی گریانی بەسەر دەنگی پیرەژنەکانیش دەکەوت. دەتگووت مردووەکە دایکێتی. کاتی بەروبوم دەبووە کوڵکێش. جارجارە شۆفیر یان کرێکارێکی چێشتخانە بوو. جارێك ژنانی بوو و جارێك ئەویندار، دەبوو بە پەیامنێرو شوان. دەبوو بە وەزیری بەرگری و بەرگری لەگوند و ناوچەکانی دەوروبەری دەکرد.

5ـ شێخ تەناف:

شێخ محەممەد دەرپێیەکی ژنانەی بەتەناف جلەشۆردراوەکانەوە هەڵواسیبوو، هەر کە ژنێك هاتبایە لای بۆ دروستکردنی نوشتە یاخود بۆ دەرمانکردن یان چارەسەریی نەخۆشی قورسی منداڵە چکۆلەکەی بهاتایە، شێخ مرخی خۆی لێ خۆش دەکرد. بەئامارەی سەر پێی دەگووت:

ـ ئەو دەرپێیە بێنە خوار.

ئەگەر دەرپێیەکەی خۆی داکەندبا ـ کە زۆرتریش وەها دەبوو ـ کەف لە زاری دادەچۆڕا. بەڵام ئەگەر ژنەکە ویستبای جنێوی پێ بدا، بەخوێن ساردی تف و نەفرینی لەشەیتانی گەمار دەکرد.

ـ مەبەستم ئەو دەرپێیەیە، ئەو دەرپێیەی لەپشت سەرت بەسەر تەنافەکەوە هەڵواسراوە، ئەرێ دایکم. خودایە لەگومانی گوناهە بمانپارێزی.

بەبێزارییەوە درێژەی بەسرتەو چپە دەدا:

ـ ئەو ژنانە چەندە دڵ پیسن. خودایە تاکوو مەرگ لەگوناحە بمانپارێزی.

ژنەکە سەری دادەخست و دەچوو. دەڕۆیی و نەدەگەڕایەوە. بەڵام کاتێ ئەو فێڵەی شێخ ئاشکرا بوو، خەڵك لە بیریان چوو ناوێکی تری هەیە جگە لە شێخ تەناف.

<u>**پەراوێز:**</u>

1ـ مارکێکی بەناوبانگی بنێشتە لەسوریا.

2 و 3 و 4 و 5 و 6ـ ناوی چەند شارێکن لە رۆژئاوای کوردستان.

<u>*** حەلیم یوسف لەچەند دێرێکدا:**</u>

ـ ساڵی 1967 لە شاری عامودێی کوردستانی رۆژئاوا لەدایك بووە.

ـ بەرهەمەکانی بریتین لە:

1ـ پیاوێکی ئاوس ـ چیرۆك ـ 1991 ـ شام ـ بەعەرەبی.

2ـ ژنانی نهۆمە بڵندەکان ـ چیرۆك 1995 ـ بەیرووت ـ بەعەرەبی.

3ـ مردوو نانوون ـ چیرۆك 1996 ـ بەکوردی، ئەم کتێبە بەتورکیش وەرگێڕدراوە و بڵاو کراوەتەوە.

4ـ سۆبارتۆ ـ رۆمان.

5ـ مەمی بێ زین ـ کۆمەڵە چیرۆك.